1. Ediţii ale *Bibliei*

B.Hebr. = *Biblia Hebraica* ex recensione Aug. Hahnii cum Vulgata interpretatione Latine, 1 *Genesis - II Regum*, Lipsiae, MDCCCLXVIII
B.Jer. = *La Bible* de Jérusalem traduite des textes originaux (...) par B. et L. Hurault, J. Van Der Meersch, Paris, 1994
B.magh. = *Biblia* (…), Budapest, 1976
B.Orth. = *Biblia* (...), Bucureşti, 2001, versiune diortosită după Septuaginta, redactată şi adnotată de Bartolomeu Valeriu Anania.
B.P. = *La Sainte Bible Polyglotte*, contenant le texte hébreu original, le texte grec des *Septante* le texte latin de la *Vulgate* et la traduction française de M. L'Abbé Glaire avec les différences de l'hébreu, des *Septante* et de la Vulgate; (...) par F. Vigouroux, *Ancien Testament*, tome I *Le Pentateuque*, Paris, 1900
Biblia (…), Budapest, 1976
Biblia sacra secundum Vulgatam clementinam (...), Ratisbonae, 1922
de Carrières = *Sainte Bible* contenant l'Ancien et Nouveau Testament avec une traduction française en forme de paraphrase, par le R.P de Carrières, et les commentaires de Menochius, tome premier, Lille, 1843
B.germ. = *Die Bibel, oder die ganze Heilige Schrift des altern und neuen Testaments. Nach der deutschen Uebersetzung Martin Luthers*, Stuttgart, 1970
Librorum Veteris Testamenti canonicorum, pars prior, graece, Pauli de Lagarde (...) Gottingae, 1883
N.T. Cath. = *Noul Testament*, tradus şi adnotat de Pr. Dr. Emil Pascal, Paris, 1975
Novum Testamentum Graece et Latine. Textum graecum post E. Nestle et E. Nestle (...), Stuttgart, 1984
Segond = *La Sainte Bible* traduite sur les originaux hébreu et grec par Louis Segond, avec les parallèles chaînes de références, notes explicatives et commentaires de C.I. Scofield, Paris, 1989
Septuaginta = Η ΠΑΛΑΙΑ ΔΙΑΘΗΚΗ ΚΑΤΑ ΤΟΥΣ ΕΒΔΟΜΗΚΟΝΤΑ / VETUS TESTAMENTUM GRAECUM juxta Septuaginta interpretes, ex auctoritate Sixti Quinti Pontificis Maximi Editum juxta exemplar originale Vaticanum. (...) Cum latina translatione, animadversionibus, et complementis ex aliis manuscriptis. Cura et studio J.N. Jager (...) tomus primus, Parisiis, M DCCC LXXVIII
Septuaginta. Id est Vetus Testamentum Graece ixta 70 interpretes (...), *Leges et historiae*, Stuttgart, 1935
The Old Testament The Authorized or King James Version of 1611 (...), Cambridge, 1996
Vulgata = Biblia sacra iuxta *Vulgatam* versionem (...) recensuit et brevi apparatu instruxit Robertus Weber Osb, editio altera emendata, tomus I, *Genesis-Psalmi*, Stuttgart, 1975

2. Reviste de specialitate

AA = „Analele Academiei Române", Bucureşti, 1880 ş.u.
ALIL = „Anuarul de lingvistică şi istorie literară", Iaşi, 1966 ş.u.
AUI = „Analele Ştiinţifice ale Universităţii «Al.I. Cuza» din Iaşi", secţ. III, 1957 ş.u.
AUT = „Analele Universităţii din Timişoara", seria Ştiinţe filologice, 1963 ş.u.
BIFR = „Buletinul Institutului de Filologie Română «Alexandru Philippide»", Iaşi, 1934-1945
DR = „Dacoromania", Buletinul Muzeului Limbii române, Cluj, 1920-1949
GS = „Grai şi suflet", revista Institutului de Filologie şi Folclor, Bucureşti, 1923-1937
LR = „Limba română", Bucureşti, 1955 ş.u.
PLG = „Probleme de lingvistică generală", Bucureşti, 1959 ş.u.
RRL = „Revue roumaine de linguistique", Bucureşti, 1956 ş.u.
RS = „Romanoslavica", Bucureşti, 1958 ş.u.
SCL = „Studii şi cercetări lingvistice", Bucureşti, 1955 ş.u.

3. Ediţii de texte

AI = ***Apostolul** Iorga*, în Nicolae Iorga, *Câteva documente de cea mai veche limbă românească. (Sec. al XV-lea şi al XVI-lea)*, în AA XXVIII (1905-1906), p. 99-115
BB = *Biblia* (...), Bucureşti, 1688
BB 2001-2002 = *Biblia 1688*, ediţie întocmită de V. Arvinte, I. Caproşu, Al. Gafton, Laura Manea, N.A. Ursu, 2. vol., Iaşi, 2001, 2002
CB = *Codicele Bratul*, ediţie de text de Al. Gafton, Iaşi, 2003
CCÎ = Coresi, *Carte cu învăţătură* (1581), publicată de Sextil Puşcariu şi Alexie Procopovici, vol. I, textul, Bucureşti, 1914
CP = *Texte de limbă din secolul XVI* reproduse în facsimile îngrijite de I. Bianu, membru al Academiei Române. *IV. Lucrul Apostolesc. Apostolul tipărit de diaconul Coresi la Braşov în anul 1563*, Bucureşti, 1930
CPLR *Fl.d. = Cele mai vechi cărţi populare în literatura română*, I, *Floarea darurilor*, text stabilit (...) de Alexandra Moraru, *Sindipa*, text stabilit (...) de Magdalena Georgescu, Bucureşti, 1996
CPLR, *Palia*, *= Cele mai vechi cărţi populare în literatura română*, IV, *Palia istorică*, studiu filologic (...) de Alexandra Moraru şi Mihai Moraru, Bucureşti, 2001
CS = *Codex Sturdzanus*, Studiu filologic, studiu lingvistic, ediţie de text şi indice de cuvinte de Gh. Chivu, Bucureşti, 1993

BDD-B29-3 © 2007 Editura Universităţii „Alexandru Ioan Cuza"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.239 (2026-11-05 11:24:15 UTC)

CV = *Codicele Voroneţean*, ediţie critică, studiu filologic şi studiu lingvistic de Mariana Costinescu, Bucureşti, 1981
DÎ = *Documente şi însemnări româneşti din secolul al XVI-lea*, text stabilit şi indice de Gheorghe Chivu, Magdalena Georgescu, Magdalena Ioniţă, Alexandru Mareş şi Alexandra Roman-Moraru, Introducere de Alexandru Mareş, Bucureşti, 1979
DOI = *Documente privitoare la istoria oraşului Iaşi*, volumul I, acte interne (1408-1660), editate de Ioan Caproşu şi Petronel Zahariuc, Iaşi, 1999
DRB = *Documente româneşti* reproduse după originale sau după fotografii sub supravegherea bibliotecarului Academiei Române Ioan Bianu, partea 1, epoca dinainte de Mateiu Basarab (1632) şi Vasile Lupu (1634), tomul I fasc. 1-2, Bucureşti, 1907
GN = *Graiul nostru*, culegere de I.A. Candrea, O. Densusianu, Th. Sperantia, vol. I, Bucureşti, 1906
Hasdeu Bogdan Petriceicu, *Cuvente den bătrîni*, ediţie îngrijită, studiu introductiv şi note de G. Mihăilă, I-III, Bucureşti, 1983-1984
LEGI = *Legi vechi româneşti şi izvoarele lor*, vol. I, ***Pravila Moldovei*** *din vremea lui Vasile Lupu însoţită de izvoarele sale, de varianta muntenească întrupată în* ***Îndreptarea legii*** *lui Mateiu Basarab*, Longinescu M.S., Bucureşti, 1912
LEGI Mold. = *Carte romînească de învăţătură 1646*, ediţie critică, (coord. Andrei Rădulescu), Bucureşti, 1961
LEGI Munt. = *Îndreptarea legii 1652*, ediţie coordonată de Andrei Rădulescu, Bucureşti, 1962
MC = Miron Costin, *Opere*, ediţie critică (...) de P.P. Panaitescu, 1958
MLD = *Monumenta Linguae Dacoromanorum. Biblia 1688*, vol. I *Genesis*, Iaşi, 1988, vol. II *Exodus*, Iaşi, 1991, vol. III *Leviticus*, Iaşi, 1993, vol. IV *Numerii*, Iaşi, 1995, vol. V *Deuteronomium*, Iaşi, 1997
MOXA = Mihail Moxa, *Cronica universală*, ediţie critică însoţită de izvoare, studiu introductiv, note şi indici de G. Mihăilă, Bucureşti, 1989
NTB = *Noul Testament*, tipărit pentru prima dată în limba română la 1648 de către Simion Ştefan, mitropolitul Transilvaniei, reeditat după 350 de ani cu binecuvîntarea înalt prea sfinţitului Andrei, arhiepiscopul Alba Iuliei, Alba Iulia, 1998
Palia d'Orăştie 1581-1582, I (...), préface et Livre de la Genèse publiés avec le texte hungrois de Heltai et une introduction par Mario Roques, Paris, 1925
PO 1968 = *Palia de la Orăştie 1581-1582*, text-facsimile-indice, ediţie îngrijită de Viorica Pamfil, Bucureşti, 1968
PS.C = *Psaltirea* publicată românesce la 1577 de diaconulu Coresi, reprodusă cu unu studiu bibliograficu şi unu glosaru comparativu de B. Petriceicu Hasdeu, ediţiunea Academiei Române, tomulu I, textulu, Bucuresci, 1881 (s-a consultat şi utilizat şi Coresi, *Psaltirea slavo-română (1577) în comparaţie cu psaltirile coresiene din 1570 şi din 1589)*, Text stabilit, Introducere şi Indice de Stela Toma, Bucureşti, 1976)
PS.H = *Psaltirea Hurmuzaki* I, Studiu filologic, studiu lingvistic şi ediţie de Ion Gheţie şi Mirela Teodorescu, II, Indice de cuvinte de Rovena Şenchi, Bucureşti, 2005
PS.S = ***Psaltirea scheiană*** *comparată cu celelalte* ***Psaltiri*** *din sec. XVI şi XVII traduse din slavoneşte*, ediţiune critică de I.-A. Candrea, Bucureşti, 1916
PS.S B = Bianu, Ion, *Psaltirea Şcheiană*, t. I, *Textul în facsimile şi transcriere*, Bucuresci, 1889
VARL = Varlaam, *Opere*, alcătuire, transcriere a textelor, note şi comentarii, glosar şi bibliografie de Manole Neagu, Chişinău, 1991 (s-a consultat şi Varlaam, *Cazania (1643)*, ediţie îngrijită de J. Byck, Bucureşti, 1965)
VS = Dosoftei, *Viaţa şi petreacerea svinţilor, Iaşi, 1682-1686*

4. Dicţionare şi lucrări teoretice

Arvinte V., *Normele limbii literare în* ***Biblia de la Bucureşti*** *(1688)*, în *Biblia 1688*, Iaşi, 2001, vol. I, p. I-CLXXXIV
Arvinte V., *Normele limbii literare în opera lui Ion Creangă*, Iaşi, 2002
Arvinte V., *Român, românesc, România*, Bucureşti, 1983, ed. a II-a, Bacău, 2002
Arvinte V., *Studiu lingvistic asupra cărţii a doua (****Ieşirea****) din* ***Biblia de la Bucureşti*** *(1688), în comparaţie cu ms. 45 şi cu ms. 4389*, în MLD II, p. 1-51
Arvinte V., *Studiu lingvistic asupra primei cărţi (****Facerea****) din* ***Biblia de la Bucureşti*** *(1688), în comparaţie cu ms. 45 şi cu ms. 4389*, în MLD I, p. 47-119
Bacuez L., *Manuel ou Cours de l'Écriture Sainte, Nouveau Testament*, Paris, 1886-1888
Bailly A., *Dictionnaire Grec-Français*, édition revue par L. Séchan et P. Chantraine, Paris, 1996
Barr J., *The typology of literalism in ancient biblical translations*, Göttingen, 1979 (extras)
Bensew J.L., *Ozar heschoroschim hebräisch-deutsches & deutsch-hebräisches Wörterbuch über das alte Testament*, Wien, 1864
BDLR = I. Gheţie, *Baza dialectală a românei literare*, Bucureşti, 1975
Brown F. et alii, *A hebrew and english lexicon of the Old Testament*, with an appendix containing the biblical aramic. Based on the lexicon of William Gesenius as translated by Edward Robinson, Boston, 1906
Brown, Raymond E., Joseph A. Fitzmyer, Roland E. Murphy, *Introducere şi comentariu la* ***Sfînta Scriptură***, vol. I, trad. P. Dumitru Groşan, ed. Silviu Hodiş, Tîrgu Lăpuş, 2005
CADE = I.-Aurel Candrea, Gheorghe Adamescu, *Dicţionar enciclopedic ilustrat*, Bucureşti, 1931
CDDE = I.A. Candrea, Ovid Densusianu, *Dicţionarul etimologic al limbii române. Elementele latine*, Bucureşti, 1914
Chantraine P., *Dictionnaire étymologique de la langue grecque. Histoire des mots*, Paris, 1983
Corniţescu E., Abrudan D., *Limba ebraică biblică*, Bucureşti, 1996
Costinescu Mariana, *Biblia lui Luther, unul din izvoarele Apostolului coresian*, în LR XXVIV 1980, p. 127-138

BDD-B29-3 © 2007 Editura Universităţii „Alexandru Ioan Cuza"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.239 (2026-11-05 11:24:15 UTC)

Cruchet N., *Histoire de la Sainte Bible. Ancien et Nouveau Testament*, Tours, 1891
DA = *Dicţionarul limbii române*, Bucureşti, 1913–1949
Dens., HLR = O. Densusianu, *Histoire de la langue roumaine*, Paris, 1925
Densusianu O., *Istoria limbii române*, ediţie de J. Byck, Bucureşti, 1961, vol. I-II
DER = Alejandro Cioranescu, *Diccionario Etimológico Rumano* Laguna, 1958
Dicţionarul elementelor româneşti din documentele slavo-române (1374-1600) (redactor responsabil Gh. Bolocan), Bucureşti, 1981
Diculescu C., *Originile limbii române. Studii critice — Rezultate nouă*, în AA, XXIX (1906-1907), p. 513-673
DÎLRLRV = Gheorghe Chivu, Emanuela Buză, Alexandra Roman Moraru, *Dicţionarul împrumuturilor latino-romanice în limba română veche (1421-1760)*, Bucureşti, 1992
Djamo-Diaconiţă Lucia, *Construcţii prepoziţionale slave calchiate în limba română (în documente de cancelarie din Ţara Românească, secolul al XVI-lea)*, în SCL, XXIV (1973), p. 389-406
DLR = *Dicţionarul limbii române*, serie nouă, Bucureşti, 1965 ş. u.
Douglas, J.D. et alii, *The New Bible Dictionary*, London, 1962
Ernout-Meillet = A. Ernout, A Meillet, *Dictionnaire étymologique de la langue latine. Histoire des mots*, Paris, 1932
EWUR = Lajos Tamás, *Etymologisch-historisches Wörterbuch der ungarischen Elemente im rumänischen*, Budapest, 1966
Ferrière E., *Paganisme de Hébreux jusqu'à la captivité de Babylone*, Paris, 1884
Frâncu C., *Formarea şi dezvoltarea timpurilor verbale supra-compuse în limba română: mai mult ca perfectul condiţional, mai mult ca perfectul conjunctiv, viitorul III*, în ALIL, XXIX (1984), p. 23-62
Fuerst J., *Hebräisches und chaldäisches Schulwörterbuch über das Alte Testament*, Leipzig, 1897
Gafton Al., *După Luther. Traducerea vechilor texte biblice*, Iaşi, 2005
Gafton Al., *Evoluţia limbii române prin traduceri biblice din secolul al XVI-lea*, Iaşi, 2001
Gesenius W., *Geschichte der hebräischen Sprache und Schrift*, Leipzig, 1815
Gesenius W., *Hebräisches und chaldäisches Handwörterbuch über das Alte Testament*, von ~, Leipzig, 1825
GEW = H. Frisk, *Griechische etymologische Wörterbuch*,
ГРАММАТІКА ѴНГѸРѢСКЪ ДЕ ѲМѲРІКѲЛ СѦЛѦИ (...) *Grammatica Hungarico-Valachicum* (...), Ѧ БѲДѦ, 1837
Istoria limbii române literare Epoca veche (1532–1780), de Gheorghe Chivu, Mariana Costinescu, Constantin Frâncu, Ion Gheţie, Alexandra Roman Moraru şi Mirela Teodorescu, coordonator Ion Gheţie, Bucureşti, 1997
Ivănescu G., *Istoria limbii române*, Iaşi, 1980
Kiraly F., *Contacte lingvistice*, Timişoara, 1990
Leopold E.F., *Lexicon hebraicum et chaldaicum* in libros Veteris testamenti ordine etymologico compositum in usus scholarum, Lipsiae, 1910
Walde A., J.B. Hoffmann, *Lateinisches etymologisches Wörterbuch*, Heidelberg
Lexicon linguae palaeoslovenicae, J. Kurz (red.), Praga, 1958-1977
Liddell & Scott = *A Greek–English Lexicon* compiled by Henry George Liddell and Robert Scott, revised and augmented throughout by sir Henry Stuart Jones, with the assistance of Roderick Mckenzie (…) Oxford, 1996
Meillet A., *Etudes sur l'étymologie et le vocabulaire du vieux slave*, Paris, 1961
Meillet A., *Le slave commun*, Paris, 1934
Mihăilă G., *Dicţionar al limbii române vechi (sfîrşitul sec. X -începutul sec. XVI)*, Bucureşti, 1974
Miklosich Fr., *Lexicon palaeoslovenicum-graeco-latinum*, emendatum et auctum, Vindobonae, 1862-1865
Millardet G., *Linguistique et dialectologie romanes: problèmes et méthodes*, Montpellier, Paris, 1923
Millord A.R., *La Bible devant notre ere. Le témoignage de l'archeologie*., Laussane, 1983
Moldovanu D., *Date noi privind coeziunea grupurilor morfosintactice în limba română veche*, în AUI, t. XXVIII-XXIX (1982-1983), p. 112-120
Moldovanu D., *Formaţiile premorfologice din limba română veche*, în ALIL, t. XXVI (1977-1978, p. 45-68
Munteanu Ştefan, Ţâra Vasile, *Istoria limbii române literare. Privire generală*, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1983
Nestorescu Virgil, *Elemente de frazeologie românească veche în documente slavo-române*, în SCL, XXXI (1980) p. 253-256
Niederle, L., *Manuel de l'antiquité slave*, Paris, 1927
Olteanu Pandele (coord.), *Slava veche şi slavona românească*, Bucureşti, 1975
Olteanu Pandele, *Contribuţii la studiul elementelor slave din cele mai vechi traduceri româneşti*, în LL, VIII (1964), p. 67-97
Palia de la Orăştie 1582-1982 Studii şi cercetări de istorie a limbii şi literaturii române, Bucureşti, 1984
Pascu Ştefan, *Istoriea literaturii şi limbii române din secolul XVI*, Bucureşti, 1921
PEW = Sextil Puşcariu, *Etymologisches Wörterbuch der rumänischen Sprache I. Lateinisches Element*, Heidelberg, 1905
Philippide A., *Originea Romînilor*, Iaşi, vol. I 1925, vol. II 1927
Philippide A., *Principii de istorie a limbii*, în Alexandru Philippide, *Opere alese*, ediţie îngrijită de Gheorghe Ivănescu şi Carmen Gabriela Pamfil, Bucureşti, 1984
Popovici, Iosif, *Scrieri lingvistice*, ediţie îngrijită, studiu introductiv şi indice de Maria Purdela-Sitaru şi Livia Vasiluţă, Timişoara, 1979
Puşcariu S., *Études de linguistique roumaine*, Cluj-Bucureşti, 1973

BDD-B29-3 © 2007 Editura Universităţii „Alexandru Ioan Cuza"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.239 (2026-11-05 11:24:15 UTC)

Randell K., *Luther şi reforma în Germania 1517-1555*, Bucureşti, 1994
Scriban = August Scriban, *Dicţionaru limbii româneşti*, Iaşi, 1939
Simenschy Theofil *Gramatica limbii greceşti*, *partea I-a: Fonetica şi Morfologia*, Bucureşti, 1935
Szabédi L., *A magyar nyelv a finnbegar és az indoeuropai myelvek közös eredetének bizonyitékai őstörténete*, Bukarest, 1974
TRDW = H. Tiktin, *Rumänisch-Deutsches Wörterbuch*, Wiesbaden, 1985 (cu etimologii revăzute de Vasile Arvinte)
Turdeanu É., *Apocryphes slaves et roumains de l'Ancien Testament*, Leiden, 1981
Ursu, N.A., *Contribuţii la Istoria culturii româneşti în secolul al XVII-lea Studii filologice*, Iaşi, 2003
Verdiani C., *Manuale di slavo antico*, Roma 1956
Vigouroux F., *Les Livres saints et la Critique rationaliste*, Paris, 1885-1998
Vigouroux F., *Manuel ou Cours de l'Écriture Sainte, Ancien Testament*, Paris, 1888-1889
Wegener G.S., *6000 years of the Bible*, New York, 1963
Zacordoneţ Alexandru, *Curs de limba slavă veche*, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1962
Zonlai G., Szamota I., *Magyar oklevél-szótár* (...), Budapest, 1902-1906

BDD-B29-3 © 2007 Editura Universităţii „Alexandru Ioan Cuza"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.239 (2026-11-05 11:24:15 UTC)